

Naši kraji in ljudje

Senator dr. Valentin Rožič

Ljubljana, 7. februarja
Ljubljano je popoldne presenetila vest o smrti senatorja g. dr. Valentina Rožiča. Le redkim je bilo znano, da je tako krepko ohranjen mož zadnji čas naglo hiral zaradi vnetja ledvic in se pred dnevi zatekel v Leonišče. Opešalo mu je srce in operacija je bila prepozna. Danes ob 14.40 je g. senator izdihnil.

Dr. Valentin Rožič je bil, čeprav ga je njegovo življenjsko delo kazalo kot nekakšnega naturaliziranega Korošca, po rodu iz kamniške okolice. Rodil se je 2. septembra 1878 v Viševku nad Moravci, na ugledni domačiji. V Ljubljani je 1901 maturiral na L. državni gimnaziji. Nato se je vpisal na filozofski fakulteti v Gradcu in je svoje življenje posvetil studiju zgodovine in zemljepisja. Dne 13. julija 1908. je dobil doktorsko diplomu, potem pa se je za nekaj časa vpisal še kot jurist. Leta 1910. je vstopil v službo pri Družbi Sv. Mohorja v Celovcu, ki ji je nekaj časa tudi načeloval. 11. februarja 1915 je bil kot črnovojnik vpoklican in dodeljen 10. Rohrovci armadi v Beljaku. V vojaški službi je ostal do konca vojne, a takoj v novembru 1918 se je pridružil slovenskim dobrovoljcem v Celovcu in se udeležil vseh prvih odločilnih bojev za osvoboditev Koroške. Avstriji so ga zajeli in je bil po odredbi koroške deželne vlade od 1. maja pa do začetka avgusta 1919 interniran po raznih koroških taboriščih. Iz Gmünd, kjer so ga naposled izpustili, je odpotoval v Ljubljano in tu je 4. septembra 1919 vstopil v državno službo kot suplent na Poljanah. Leto dni pozneje je bil kot profesor premeščen na tehniško srednjo šolo, kjer je služboval do jeseni, ko je stopil v politično areno in se dal upokojiti. Za časa službovanja pri Družbi Sv. Mohorja v Celovcu se je leta 1911. poročil z go. Milko iz Hafnerjeve rodbine v Železnikih in ustvarila sta si v Ljubljani na Mirju lepo domačijo.

Kot zgodovinar in kot človek, ki mu je bilo vse življenje navezano na borbo našega naroda za nacionalno osvoboditev, je dr. Rožič zapustil za seboj tudi dolgo vrsto zgodovinskih in narodno obrambnih del. Med temi spisi naj navedemo samo najpomembnejše: Spomin na Gosposvetsko polje (Celovec 1914), Jugoslavija in njene meje (Ljubljana 1919), Slovenski Korotan (Celovec 1919), Plebiscit u Koruški Sloveniji (Ljubljana 1920), zbornik Boj za Koroško, ki ga je uredil dr. Rožič v Ljubljani 1925. Kako je v deželi, kjer pod jarmom leže sinove Slave, itd.

Poleg poklicnega dela se je dr. Rožič že

od dijaških let dalje udeleževal v javnosti. Trpljenje koroških Slovencev, ki ga je gledal na lastne oči in ga občutil tudi na sebi, je še posebno okrepilo njegovo globoko narodno čustvovanje. Tako je prišlo do tega, da g. dr. Rožič, čeprav je spadal med najuglednejše somišljenike bivše SLS, nikdar ni zašel v zaslepljeni in ozkosrčni strankarski fanatizem, temveč je bil vedno strpen in zlasti v splošno narodnih zadevah ni nikdar odklanjal sodelovanja drugih narodnih krogov. Njegova iskrena ljubezen do domovine in njegova želja, pomagati po svojih močeh, da se Jugoslavija čimprej konsolidira, sta ga pri zadnjih volitvah v Narodno skupščino jeseni 1931 privleli do tega, da se je kljub vsem oviram odločil za kandidacijo v domačem srežu. Izvoljen ni bil. Ali v januarju nato je bil

poleg Ivana Hribarja na osnovi ustavnih določb imenovan od blagopokojnega kralja za senatorja in v tej odlični funkciji je v polni meri uveljavil svoje sposobnosti in vrline. Zvesto se je brljal za svoj rodni kraj; z zgraditvijo vodovoda v svojem domačem kraju Viševku — gotovo najvišji vodovod v Sloveniji — je dokazal, kako se da tudi z majhnimi sredstvi, a dobro voljo ustvariti koristna javna naprava. Kadarkoli je v senatu dvignil svoj glas za koroške Slovence, so njegove besede odjeknile daleč izven meja Jugoslavije. V Ljubljani, ki mu je bila nadvse pri srcu, je bil vsepovsod priljubljen kot ljubezniv, prisrčno šegav družabnik in odlični predavatelj. Marljivo in marsikaj odločilno je sodeloval v naših eminentnih nacionalnih organizacijah, posebno se pri CMD, pri Braniboru in v oblastnem odboru Jadranske straže. Z vsem svojim delom si je senator dr. Rožič zagotovil trajen, res časti vreden spomin.

Univ. prof. dr. Kasal o katastrofi v Goričanah

„Prepričan sem, da bo ta primer znanstveno strokovno obdelan in objavljen v svetovni strokovni literaturi“

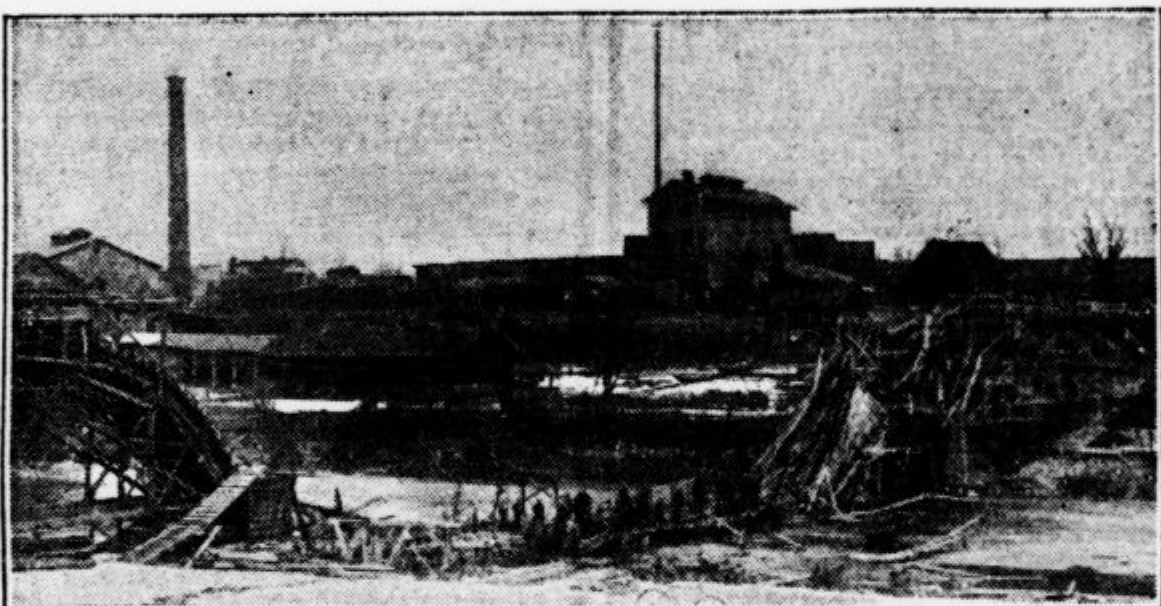
Ljubljana, 7. februarja
Ob vseobčnem zanimanju za podrobnosti goričanske gradbene katastrofe, ki sega po svoji usodnosti daleč preko okvira enodnevnih senzacij, smo zaprosili gospoda univ. prof. dr. inž. Miroslava Kasala, predstojnika instituta za mostne zgradbe na univerzi, ki je daleč izven Jugoslavije znan strokovnjak za železno betonske konstrukcije, za kratko izjavo o stvari. Naš poročevalec je naletel na g. profesorja v njegovem delovnem kabinetu, ko se je pravkar pripravil, da se s svojimi slušatelji odpravi v Medvode in da na kraju katastrofe same razišče vso zadevo.

Na vprašanje o vzrokih goričanske katastrofe — je odgovoril g. profesor — Vam danes ne morem še nič točnega odgovoriti, ker mi niso znani niti podrobnosti načrti, niti stvarni položaj, pri katerem je

dreti in obnoviti, ker se zaradi slabega cementa beton sploh ni strdil. Drugi primer je bil pred dobrih 10 leti z mostom v Škofji Loki, kjer je pri sicer dobri gradnji nenadna povodenj izpodjedla srednji stebel in s tem porušila ves objekt. Takšnega primera pa, da bi se most podrl takoj pri odstranitvi opazja, ne pomnim, čeprav smo zgradili že lepo število mostov v armiranem betonu. Prepričan sem, da bo ta primer znanstveno strokovno obdelan in da bo gotovo objavljen v svetovni strokovni literaturi.

— A kaj mislite, gospod profesor, da bi lahko bil vzrok tega nenavadnega dogodka?

— Predvsem izključujem možnost, da bi mogla biti vzrok napaka v projektu oziroma v statičnem proračunu. Saj take projekte, ki so po današnjem napredku želez-

pršlo do nesreče. Zato Vam lahko navedem samo možnosti, ki lahko privedejo do take katastrofe, ne da bi hotel preudicati, da so to ti vzroki tudi v resnici prišli v poštev pri porušitvi mostu v Goričanah. Mimo tega se ne morem spustiti v detailje, iz načelnega vzroka, ker bom glede na svoj položaj najbrž poklican, da podam svoje strokovno mnenje odločujočim oblastvom.

— Ali so takšne katastrofe kaj pogoste v tehničnem svetu, — ali morda predstavljajo neko splošno nevarnost za gradnjo mostov te vrste?

— Most v Goričanah je bil projektiran kot lok z 48 metri razpona. Ze pred vojno smo (leta 1910.) gradili v Črnomlju most, ki ima 55 m razpetje. V onih časih pa cement še ni bil te kvalitete, kakršnega imamo danes. In tudi izkušnje, če nismo imeli, kakor jih imamo danes. Takrat smo bili mladi inženjerji — saj je minilo medtem že 25 let — pa vendar niti najmanj nismo dvomili o svojem uspehu. Če vam povrh še povem, da so Francozi zgradili pred nekaj časa most preko Loire, ki izkazuje tri oboke, od katerih ima vsak po 196 m prostega razpona, boste razumeli, da most v Goričanah ne more biti za današnjo inženjersko generacijo noben problem. Zato je katastrofa nas vse tembolj premetnila. Iz svoje dolgotrajne prakse se spominjam, da je goričanski most šele tretji za osemstoletno bivio Kransko, ki se je podrl. Prvi je bil v Čabru, zidan okrog leta 1910. Bil je to mostiček preproste konstrukcije in z 10 m razpona, ki ga je bilo treba raz-

no-betonskih zgradb povsem običajni, dobivajo moji slušatelji že pri vajah kot programe. Razen tega je projekt zasnoval moj učenec inž. Viher, ki si je v teku svojega službovanja pridobil dostojen sloves in že njegovo sodelovanje samo izključuje možnost napake v projektu. Slednjič pa je načrt pasiral tudi strokovno revizijo pri ministrstvu. Vzrok je torej treba iskati drugod in s tem prehajam na jedro stvari same. Mostno konstrukcijo so zabetonirali v začetku decembra, ko je bil že mraz, ki je največji sovražnik betonskih konstrukcij. Mogoče je, da je tako pri zabetoniranju beton deloma zmrazil. Sigurno pa je, da se je beton strjeval ves čas v primeroma nizi temperaturi, ki vpliva na počasnejše vezanje betona. Razen tega se je beton strjeval celo v času, ko je temperatura padla pod ničlo. Običaj velja, da se mostni objekti, če se beton strjuje ob normalni temperaturi (v poletju), oprešče opaža po šestih tednih. V takšnih okoliščinah, v kakršnih se je strjeval beton porušenega mostu, pa je treba termin razpazanja primeren podaljšati. Saj že sami veljavni predpisi zahtevajo, da se mora ta termin podaljšati za vse dneve, v katerih pade temperatura pod + 5°, brezpogojno pa je treba odšteti vse dneve, v katerih pade temperatura pod ničlo.

— Zato sodim — je nadaljeval in zaključil g. profesor — da beton v Goričanah še ni bil tako strjen, da bi se lahko brez nevarnosti odstranil opaž. Sicer so pa mogoči še drugi vzroki. Pri odstranjevanju opažev pri objektih te vrste je treba bud-

no paziti na to, da se oder spusti brez vseh streslajev. Odstranjevanje opaža se mora vršiti po točnem programu, simetrično na os loka, kar se godi ponavadi le pod nadzorstvom inženjerja, ki mora s posebno aparaturo opazovati nastopajoče deformacije. Če je bila morda opreznost opuščena in se je vodstvo dela pustilo polirju, bi tudi že tak pogrešek sam lahko povzročil katastrofo. Mogoči pa so še tudi drugi vzroki, ki so pa tako strokovnega značaja, da širokega kroga vaših čitateljev najbrž ne bi zanimali. Sicer mi je pa iz strokovne literature znano, da katastrofe takšne vrste, kakor je ta, nastanejo po navadi le takrat, če se obenem grupira več pogreškov ali več nesrečnih okoliščin. Naglasiti pa moram, da to moje mnenje nikakor ne bo bita moja končna izjava, ki se ne bi dala spreminjati, ker si bom zgradbo šele danes popoldne ogledal. Če vas stvar zanima, vam bom jutri lahko povedal kaj več.

Takoj nato se je g. profesor s svojimi študenti odpeljal v Goričane.

Komisija ves dan

Danes dopoldne se je iz Ljubljane odpeljala posebna komisija, sestavljena iz inženjerjev tehničnega oddelka banke uprave, v Medvode, da na licu mesta razišče ves položaj in prouči vzroke katastrofe. Komisija je ostala v Goričanah ves dan. Ugotovitve preiskave bodo uradno objavljene. Ves dan so h kraju katastrofe prihajali radovedneži ne samo iz bližnje okolice, temveč tudi iz Ljubljane in od drugod.

Na ledeni plošči Blejskega jezera

Bled, 7. februarja
Vendar nam je nebo nasulo skoraj pol metra snega, ki se še kolikor toliko drži Blejske ceste in okolica so polne smučarjev in sankarjev. Tudi Blejsko jezero je že v ledenem oklepu. Ledena plošča je debela okrog 20 cm in se brez skrbi spreha po njej. Posebno ob nedeljah rajajo skupine drsalcev in sankarjev. Na mestih, kjer so že izsekali led, pa se veselo prevračajo dvorski labodje, da jih je veselje gledati. Posebno veličasten je prizor na ledeni plošči zvečer, ko se poslavlja sonce. Večerna zarja se zrcali na ledu, da se vidi, kakor bi bil ves led v ognju. Brez primere veličasten pa je tudi prizor, kadar je obsevan naš oči Triglav od večerne zarje.

V nedeljo so Blejci obhajali praznik sv. Blaža. Kakor običajno se je vršila v otoški cerkvi, kjer je posvečen stranski oltar sv. Blažu, služba božja, katere se je letos udeležilo izredno mnogo Blejcev, še več pa

okolčanov. Na ta dan pride staro in mlado na otok po Blažev žegen, saj sv. Blaž varuje ljudi pred boleznimi v grlu in v vratu. Letos je bila otoška cerkev posebno zato dobro obiskana, ker so ljudje lahko peš in brezplačno prišli po ledeni plošči na otok. Pred mašo in po njej je svirala mlinska gasilska godba na ledu veselo poskočnice, da so mladini kar noge poskočevale.

Z zimsko sezono pa za letošnje najbrž ne bo nič, ker je prepozno zapadel sneg. V blejskih hotelih je le počilo število zimskih gostov, nekaj več jih pride ob nedeljah, največ seveda Ljubljancem. Blejci so zaradi izredno muhaste zime zelo slabo razpoloženi, vendar pa se tolažijo s tem, da bo poletna sezona tem boljša, kar jim tudi iz srca želimo.

Rešitev iz ognja

Sv. Križ pri Litiji, 7. februarja
Preteklo noč je začela goriti domačija Franceta Kozlevčarja v Tlaki. Ogenj se je hitro širil po kupih lesa okrog poslopij. Vkljub vnetemu naporu sosedov, ki so pridli reševati, je ogenj naglo zajel tudi skedenj in hlev. V kratkem času so dospeli gasiti člani obeh okoliških gasilskih čet iz Sv. Križa in iz Cateže.

Prav obupni prizori so se nudili ob gašenju hleva. Notri je bila še vsa živina, v kotu hleva pa je brezskrbno spal na svojem ležišču mladi pastirček. Vrata v hlev so bila od notranje strani močno zapahnjena. Pastirček se je pač zavaroval, ko je bil šel spat, pred neljubimi ponočnjaki. Da rešijo pastirčka in živino, so vrgli reševalci vrata siloma iz podbojev, nakar so z največjo muko izgnali iz hleva omamljeno in oparjeno živino ter ubogega hlapčiča, ki ga je dim pričel že dušiti...

Kozlevčar, ki ni bil zavarovan, trpi mnogo škode, saj mu je ogenj uničil hlev in skedenj, precej orodja in dva voza. Sodijo, da je bil ogenj podtaknjen od postopačev.

Fašistični miličnik je ustrelil Slovenko

Rakek, 7. februarja
Dne 3. t. m. zvečer je neki miličnik, ba je iz ljubosumnosti, ustrelil šiviljo Česnikovo Pavlo v Palčju pri St. Petru na Krasu in nato še samega sebe. Zločin se je zgodil v njeni delavnici. Ta grozna vest se je bliskovito razširila po vsej vasi in bližnji okolici ter povzročila veliko razburjenje med našim prebivalstvom.

Vse prebivalstvo sočustvuje z njenimi svojci in obžaluje smrt pridnega dekleta, ki je s svojimi itak skromnimi zaslužki pomagala vzdrževati siromasno rodbino.

KULTURNI PREGLED

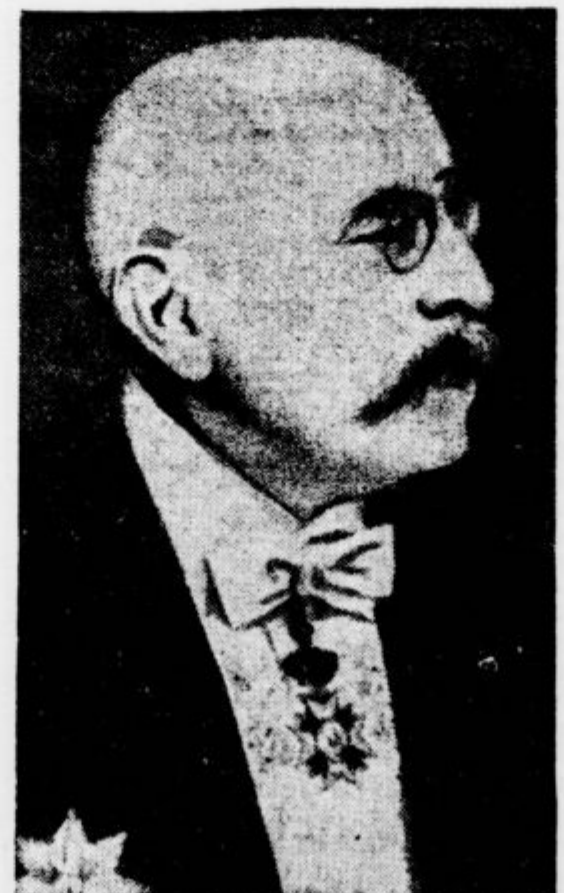
Ksaver šandor Gjalski

Na svojem starinskem gradu v Gredicah je umrl eden največjih pisateljev naše celotne domovine, hrvaški romanopisec in novelist Ksaver šandor Gjalski (s pravim imenom Ljuba Babić). Z njim odhaja v grob poslednji vodilni pisatelj generacije, ki se je slovstveno razvila že v osemdesetih letih preteklega stoletja, romanopisec, ki je prevzel od Seno o e željo domače slovstvene umetnosti in dolga leta stal na njenem najvidnejšem mestu. Z njegovim imenom so združeni mnogi topli spomini na preteklost, na stara, častitljiva duhovna izročila Svet, ki se je dolgo pogrezal v močvirje sodobnega socialnega in kulturnega življenja, svet, iz katerega so izšli ilustrisani Battorych in tolike osebnosti iz najboljše knjige Gjalskega »Pod starim krovovima«, je zdaj izgubil svojega poslednjega pesnika in poveličevalca. Usodni krokar iz Poe o ve znamenite pesni kriči tudi nad tem zaključnim poglavjem svoj elegični Nevermore — nikdar več!

Ko je pred nekaj leti obiskal Gjalskega na Gredicah češki slavist prof. Frank

Wollman, se mu je zdelo, da je prišel na samotni otok, na katerem se je po nekem čudežu ohranil svet Turgenjevlevih naprednih in sanjavih plemičev iz dobe tik pred osvoboditvijo kmetov. In Gjalski sam mu je bil tudi pravi Turgenjev, kajpak z vsemi značilnostmi hrvaškega okolja. Zares: dolgo časa so avtorju romana »Na rodjenoj grudi« vzdevali naziv »hrvaški Turgenjev« — primerjava, ki se je danes sprejemamo z znatno rezervo. Sam Gjalski se je vedno smatral za učenca in posnemovalca nesmrtnega avtorja »Lovčevih zapiskov«. »Tisti ruski dvorci, tista ruska gospoda, tisti ruski mušiki, vsa prelestna poezija prirode in podeželja, ki jo je Turgenjev umel tako dovršeno »mojstrski« ustvariti in predložiti, vse mi je vzbujalo drage spomine iz mojega doma.« Drage spomine! Isto občutje se prepleta kakor zlata nit skozi debelo plast poezije drugega zagorskega poveličevalca starih dvorcev: rajnega Dragutina M. Domjančiča. Vse delo Gjalskega je polno spominov.

Kdor je potekel iz starega gradu, mora biti pasatist: Venomer se ozira v preteklost; v njegovi podzavesti neugnano živi in

poje žlahtna ostalina mrtvih prednikov. Izročila dvorca v Gredicah segajo v

osemnajsto stoletje z daljnimi odmevi baroka in rokoka v tej blatni panonski provinci. Pisatelj oče je bil graščak in odvetnik, vnet pristaš Gajevega ilirizma. Na Gredicah je bilo do zadnjega nekoliko duševnega vzdušja leta osem in štiridesetega. Ko je prišel L. 1854. rojeni Gjalski literarno delovati (okrog 1873), je bila preteklost še prav živa. V duši mladega pisatelja so se križali vplivi starinskega zagorskega okolja, umetnosti ruskih realistov, zlasti Turgenjeva in Schopenhauerjeve filozofije. V »vlastelinski« družbeni sredini z njenimi spomini na varmedžijako gospodo in na manos prepornih časov, v krogih visokega uradništva, v družbi lepih žensk, v tistem lagodnem življenjskem vzponu mladega moža, ki so mu že predniki utrlj pot, se je razvijal Gjalski kot človek in kot pisatelj. Ta milje je bil že preveč vzburkan po vetru novega časa, da bi bil mogel izoblikovati tip zaključnega človeka, kakor je bil še mogoč v aristokraciji 18. stoletja in v demokraciji 19. stoletja. Ne kot človek, ne kot politik in pisatelj ni bil Gjalski zlit iz enega samega kova. Kot človek je nosil v sebi neutešeno in neutešljivo turgenjevlejsko svetobolje, ki ga je skušal prikriti s kultom ženskega telesa (še stari Gjalski je napisal strastne strani o lepih ženskah). Kot politik je kolebal med tradicijami starega hrvaštva, zaverovanega v davne privilegije in med

svežim realizmom hrvaško - srbske koalije, ki se je pri pridružil v enem najvažnejših trenutkov hrvaške politične zgodovine. Kot pisatelj je sicer obdeloval realno stvarno, kakor jo je zahtevala nova doba, vendar je omahoval med psihološkim realizmom in romantiko starih gradov, med optimizmom mlade demokracije in pesimizmom izživetih slojev, ki so spoznavali, da se stari fevdalni svet ruši tako neposredno kakor plemiške kurije na solnčnih zagorskih bregovih.

Gjalski je ostal neomajno zvest svoji »rodjenoj grudi«, stromašnemu, a lepemu Zagorju: v tem je njegova veličina. Zagorje! Romani in novele Gjalskega so najlepši tam, kjer opeva zmerno lepoto zagorske prirode, patriarhalni značaj njegovega življenja, vso njegovo »grandeur et décadence«. Marsikateri spis Gjalskega je danes tako orumenel od starosti, kakor papir njegove prve izdaje. Čas je zabrisal mnogo, nekoč »aktualne« poteze na spisih, kakor so »U noće«, »Radmilović«, »Notturno« i. dr. Toda njegova knjiga »Pod starim krovovima«, ki jo je otožno prelistaval umirajoči A. G. Matoš, knjiga »Iz varmedžijske dana«, poglavja iz »Osvita« in »Na rodjenoj grudi« ne ostanejo samo dokumenti o Gjalskem, marveč takisto svetli dokumenti o hrvaški literaturi 19. stoletja. Iz njih čutimo rezkosladki vonj domaćnosti, v njih je ohranjen antični evan-

Zaščita proti plinom

Obvezne plinske maske za prebivalstvo v ČSR – Dolžnosti podjetnikov, posameznikov in občin

Českoslovaški ministrski svet je sprejel zakonski načrt o zaščiti in obrambi zoper plinske napade, ki je zelo zanimiv in značilen v svojih podrobnostih.

Zakon nalaga predvsem gradbenikom, lastnikom zgradb in podjetjem ter ustanovam z večjim številom nameštencev, da pripravijo pravočasno vse potrebno za zaščito zoper takšne napade. Dolžni so zgraditi zaklone

in jih vzdrževati v redu. Prav tako so dolžne preskrbeti sebi in svojim bližnjim po eno uradno določeno plinsko masko osebe, ki jih k temu pozovejo oblasti. Skrb za gradnjo zaklonov bodo imele gradbene inštanče in graditelji ter lastniki teh zaklonov bodo deležni nekih ugodnosti, ki jih bo vlada še posebej določila;

prekrbo z maskami pa bodo imele v rokah policijske oblasti. Še prav posebno bo naloženo občinam,

da se bodo brigale za prostore, ki se bodo uporabljali kot zaklonišča in za zadostno število plinskih mask v svojem območju. Občine bodo pobirale posebno davščino, da bodo krile stroške, ki jim nastanejo s tem in z brigo za dobre

signalne naprave ter sanitetno službo. Občine, ki pokažejo premalo zanimanja za vse to, ne bodo smele izdajati gradbenih dovoljenj in predpisov. Politične oblasti bodo upravičene izdajati navodila in odredbe v skladu z lokalnimi potrebami, posebno če bo grozila nevarnost, ter bodo smele pozvati korporacije in poedince k sodelovanju.

V svrhu zaščite zoper zračne napade bodo smele oblasti zahtevati od državljanov tudi nepremičnine

in jih po potrebi razklastiti ali kakšne objekte celo uničiti, seveda vse to proti primerni odškodnini. Izdelovanje, popravila-

nje in prodaja plinskih mask bo koncesionirana obrt, izdelovati pa se bodo smeli samo

oblastno dovoljeni tipi plinskih mask. V poglavjih o kaznih se navajajo v prvi vrsti sabotažna dejanja. Kdor poškoduje napravo, ki je namenjena obrambi zoper plinske napade, preprečuje obrambo zoper napade iz zraka ali nevarnost na kakršenkoli način povečuje,

se kaznuje z ječo od 1 do 5 let, v težjih primerih z ječo od 5 do 20 let ali celo s smrtjo, če je imelo njegovo dejanje za posledico smrt kakšne osebe. V vojnem času se te kazni ne morejo omiliti. Nemarnost se kaznuje z ječo od 1 meseca do 6 let, a kdor bi človeku v nevarnosti ne pomagal,

čeprav bi to lahko storil brez nevarnosti zase, se kaznuje z ječo od enega do šestih mesecev.

Polarni ledniki se krčijo

Neprijetnosti ekspedicije ob Longyearskega zalivu

V Stockholmu sta poročala pred kratkim profesorja Ahlmann in Sverdrup o uspehih švedsko-norveške ekspedicije, ki je v preteklem letu opazovala lednike na severnem Norveškem in na Grumantih. Iz 20.000 podrobnih opazovanj, posebno v območju »Lednika 14. julija« na Grumantih, so raziskovalci morali sklepati, da ledniki v teh krajih nazadujejo. V zadnjih 23 letih je omenjeni lednik nazadoval n. pr. za kakšen kilometer, debelina ledu pa se je zmanjšala za 40 m.

Zanimivo je, da so iste rezultate dala tudi opazovanja drugih raziskovalcev Arktide, posebno opazovanja sovjetskih eks-

pedicij in stalnih postaj v Nansenovi deželi ter ob severni obali Nove zemlje, torej sploh v istočju Zalivskega toka.

Kako dolgo bo trajalo še to nazadovanje ledovja, je nemogoče povedati, prof. Ahlmann pa je prepričan, da je samo začasno. Ekspedicija je v ostalem potekla ugodno navzlic gosti, vlažni megli v polnih tednih. Neprijeten je bil samo povratek od Lednika 14. julija proti pregovorni postaji ob Longyearskega zalivu. Led je bil na tej poti tako razpokan in slab, da so imeli psi, ki so vlekli sani, neprestano ranjene noge. Nazadnje so morali pse položiti na sani, moške so pa vlekli.

Tri dni odrezani od sveta

Snežni plaz, ki je zasul dve hiši, je usmrtil več ljudi in živali

Šele zdaj prihajajo v javnost podrobnejše vesti o katastrofah, ki so zadele posamezne kraje v zadnjih dneh, ko so vihrali v srednjeevropskem planinskem svetu siloviti orkani. St. Antonien je bil kar tri dni odrezan od sveta. Snežne mase in plazovi so izpodrezali sleherni promet s tem krajem in ko so po tridnevni izolaciji ljudje mogli stopiti iz svojih hiš na prosto, se jim je nudila grozotna slika razdejaneja.

S Kühmihorna se je v tork ponoči utrgal silen snežni plaz, ki je zasul v St. Antonien dve hiši in neki hlev. Domači prebivalci so takoj organizirali reševalna dela in se jim je tudi posrečilo rešiti iz ene iz-

med poškodovanih hiš dva zakonca, moža in ženo. V juna hči pa se je zadušila v snežnem plazu, ki je porušil stavbo. Tudi nekoga drugega sorodnika, ki je bil ob času nesreče v poslopju, pogrešajo. V drugi hiši pa je plaz usmrtil dve ljudi, očeta, mater in dva otroka. Potegnili so jih mrtve izpod razvalin. Plaz, ki je zadel hlev, je napravil na živini veliko škodo. Zaradi pritiska je poginilo 17 goved in 22 ovac, zadušil pa se je tudi konj. Šele po treh dneh je sosedstvo izvedelo za to nesrečo, ki je po obsegu žrtev v letošnji plazov bogati zimi brez primere.

Skok iz višine 9000 m

Danski specialist za skoke s padalom John Tranum namerava v bližnjih dneh nad Sjölandom na Danskem tregati skok iz višine 9000 m. Prvih 8000 m bo padal prosto, šele za zadnjih 1000 m otvori padalo. A kar je najzanimivejše pri tem, je to, da hoče s pomočjo mikrofona, ki bo v zvezi s kodanjsko kalundborsko brezžično postajo poslušalcem med padcem sporočati, kako se počuti človek, ki leti prosto iz višine 9000 m skozi ozračje. Stvar bodo tudi filmali in Tranumova poročila bodo oddajale tudi druge postaje, med njimi ameriške. Kdaj se bo vršil poskus, še ni točno določeno.

Nov dom za Scotland Yard

Scotland Yard v Londonu dobi novo poslopje. Angleški notranji minister John Gilmore je že najavil, da je napravila pristojna oblast načrt, ki ga bodo skušali realizirati v desetih letih. Za modernizacijo policije je predviden proračun v višini štirih milijonov funtov. Ta denar se bo v prvi vrsti porabil za novo policijsko poslopje med Temzo in White Hallom.

Današnje poslopje policijskega ravnanja v Londonu je bilo sezidano pred 43 leti, ko je imela ustanova komaj 200 uradnikov. Danes znaša njih število več tisoč, prostori pa so prav tesni kakor tedaj, ko jih je bilo nekaj sto. Detektivji morajo delati na hodnikih in na stopniščih, zaradi česar čisto trpi delo. Novo poslopje bo posebno glede oddelka za tajno službo popolnoma preurejeno.

Kioski za prometne stražnike

V Rimu ni bilo toliko mraz, da so postavili na križiščih za prometne stražnike posebne kioske, ki jih vsaj nekoliko varujejo pred hladom.

Nemčija se bo postarala

V nekem strokovnem medicinskem listu razpravlja prof. J. Lange iz Vroclava o nevarnosti postarjanja, ki preti Nemčiji. L. 1975. bo kakšnih 13 odstotkov njenega prebivalstva starih nad 70 let, kar je zelo velik odstotek. Toda Lange se ne ostražuje ne boji preveč in to je značilno za preobrazbo mišljenja, ki se je izvršila v zadnjih časih v hitlerjevski Nemčiji. Dočim je še pred nedavnim vse povzdigovalo samo mladino, pravi Lange, da ima pač tudi starost neko vrednost za mlado pokolenje. Navaja Kanta, ki je dosegel najvišji razmah svojih sil onstran življenjskega viška. Dokler človek od starosti ne postane slaboumen, se od njega lahko še nekaj nauči.

Usoda plesalk

Te dni so izročili v budimpeštansko umobolnico nekoč slovito primabalerino madžarske opere Anio Liszkowska, ki trpi na manjji zasledovanju. Liszkowska je bila pred leti izstopila iz zveze budimpeštanske opere ter je prirejala gostovanja širom Evrope. S tem si je nabrala precej veliko premoženje, ki pa je neznano kako skopnelo. L'oldrugo leto potem, ko je popolnoma obubožala, se je plesalka vrnila odgonimskim potom v Budimpešto, kjer je živel v veliki revščini. Prijatelji so ji sicer pomagali osnovati plesno šolo, kjer pa ni mogla poučevati, ker so se v zadnjem času vedno bolj množili simptomi zasledovalne blaznosti.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ:

da je irska zbornica v Dublinu sprejela zakonski predlog senatorja Moora z določbo, da morajo vse Irke do 18. leta nositi posebno obleko, ki bo na zunaj pričala o njih mladoletnosti;

da je neki ruski poizkusni balon za polete v stratosfero dosegel 23.000 m višine ob 33 stopinjah C;

da je francoski zunanji minister Pierre Laval po povratku iz Londona zbolel na hripi;

da bo v Hauptmannovem procesu zaslišan še kakšnih 30 prič;

da je v Göteborgu na Švedskem zgorel največji turistični hotel v zapadni Švedski, Hindas Tourist Hotel, in da so si morali tujci v največjem nočnem mrazu goli in bosi reševati svoje življenje;

da se mudi v Kitzbühlu na zimskem odmoru Waleški princ, ki si je prepovedal vsako nadlegovanje s pretnjo, da bo v tem primeru takoj odpotoval drugam.

Smrt prof. Zillmanna

V Frankfurtu ob Meni je umrl znan kemik prof. dr. Zillmann. Slovel je kot izvrsten strokovnjak za kemijo živil, ki jo je obdelal v številnih delih. V zadnjih letih se je bavil posebno z vitaminom C, ki je neobhodno potrebna zaščitna snov zoper skorbut. Bil je prvi, ki je to snov odkril v malih obistih.

Anamitska plesalka

Nastopila je na proslavi anamitskih študentov v Parizu v čast Novemu letu. Anamiti praznujejo začetek novega leta dosti pozneje nego mi.

Poderžaj v Ameriki

Newyorški preiskovalni sodnik je te dni prvič zaslišal Ivana Poderžaja, ki so ga zaradi bigamije prepeljali z Dunaja v Zedinjene države. Pri prvem zaslišanju se je vedel Poderžaj zelo cinično. Na sodnikovo vprašanje, koliko žen ima, je odvrnil, da se tega ne spominja. Ameriške oblasti bodo zdaj uvedle tudi ponovno poizvedovanje zaradi izginotja odvetnice Agneze Tufersonove, ki je bila takisto ena izmed Poderžajevih žen.

Inozemci v ČSR

Društvo absolventov čeških tehničnih visokih šol ter strokovnih zavodov so poslala praški vladi spomenico, v kateri zahtevajo, da se prepove samostojno izvrševanje obrti vsem tistim inozemcem, ki živijo manj nego pet let na Češkoslovaškem. Ta določba naj se ukaže. Zaposlitev inozemcev v zasebni in javni službi pa naj se dovoli šele po desetletnem bivanju v ČSR. Spomenico je podpisalo več podjetniških družb in nekaj profesorskih kolektivov na čeških tehničnih visokih šolah.

LJUBEZEN IN ŽIVLJENJE

Zaljubljeni izgubi kakor vrhovodec tla pod nogami, čim stopi na trdno podlago.

★ Najprevo ljubimo »zaradi«, potem »navzice«.

★ Ljubezen tma svoj koledar: kratkemu maju sledi dolg april.

★ V človeškem razmerju je vedno tisti bogatejši, ki več daje nego prejema.

ŽIVLJENJE IN SVET

ILUSTROVAN TEDENSKI OBZORNIK

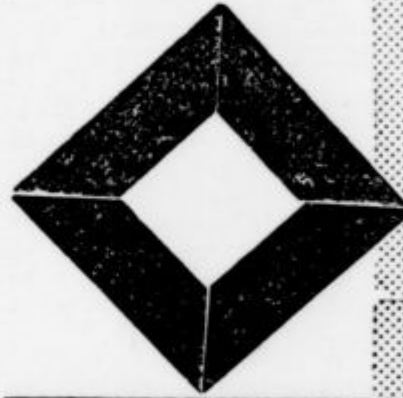
Izhaja ob nedeljah ter stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrt leta 20 Din, mesečno 8 D. Posamezni zvezki se dobivajo po 2 Din.

Naročnina za inozemstvo: Italija: četrtletno 8 lir, polletno 16 lir, celoletno 30 lir. Francija: mesečno 4 franke. Češkoslovaška: mesečno 8 čk. Avstrija: mesečno 1 šilling. Amerika in ostalo inozemstvo letno 1½ dolarja.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Knafljeva ul. 5

VSEBINA ST. 7:

Zakaj se staramo? (Samo v reagenčni cevi je življenje večno. Po razpravi dr. E. H. Grafa - kk) — Sven Hedlin - pt: Aleksander Veliki — Dr. Anton Debeljak: Po sinji Adrijli (7) — Jean Perigault - nj: Med zadnjimi kralji mlajkovcev (1) — Ludvik Mrzel: Zgodba o Florjanu Sapotniku (1) — Naš jerik (1. Koštil: »Legate«) — Essad beg: Zarota zoper svet (7) 1. Koštil: Vineta — René Gouzi (D) — Stiki med neomikantimi ljudstvi (k) — Veliko telo, majhni možgani — Iz literarnega sveta (Tartarin iz Tarascona na platnu - A. D. — Iz Poljske - S. B. — Tehnični obzorik (Umetno rezanje - tma — Električni vratar - tma) — Človek in dom (Svetlobna kultura, stanovanjska kultura tma) — Zanimivosti — Sah — Za stare glave — Na platnicah: Kako se selijo in spreminjajo anekdote — Humor — Anekdote — Slika na ovitku: B. Zimmermann: Lepa zima (levo) — Naslovna slika: Hino Srekar: »Sv. Valentin«

Električni avto

Nov tip motornega vozila se poraja v Ameriki

Za letošnje poletje pripravlja neka velika ameriška avtomobilska tovarna nov tip motornega vozila, ki ne potrebuje bencina in ki bo s stroškom bori 10 centov opravi baj 1000 milj poti.

Ta čudežni avto je izum elektrotehnika Edgarka Warda iz Toronta, ki je pred kratkim napovedal tudi letalo na akumulatorski pogon. To letalo bi vozilo 500 ur s fantastično nizkim izdatkom 80 centov. Wardov patent leži v varni oklopi omari neke avtomobilske tvrdke v Detroitu. Iz-

um so vedeli že v težka vozila, ki so jih a uspehom preizkusili na ameriških cestah. Na teh poskusnih vožnjah so vozovi že po 26 sekundah brzeli s hitrostjo 125 km na uro. Vir energije je baterijski sistem, ki je njegova podrobnejša konstrukcija ta razporedba za sedaj seveda tajna. Od akumulatorjev gre tok k štirim električnim motorjem, ki so montirani na posamezna kolesa. V Torontu so izdelali že 30.000 teh baterij. Z uspehom so jih preizkusili tudi v Wardovem letalu.

Malo tehtne priče

Hauptmannov položaj čedalje slabši — Kdo plačuje njegove branitelje?

Hauptmannova stvar stoji v Flemingtonu vsak dan slabše. Po razkrinkanju Somerja, ki so mu dokazali lažno pričevanje proti plačilu, je nastopil kot priča neki Filip Moza, ki

se je diskvalificiral posebno s tem, da je skušal v sodni dvorani igrati teater. V navskrajnem zaslišanju je posnel ameriškega filmskega igralca Willa Rogersa. Na občinstvo je to napravilo vesel vtis in ljudje so se mu smejali, sodišče pa je pričlo kmalu zavrniti, posebno ko je začel pripovedovati o treh moških, ki so ga 2. marca 1932 zvečer pozvali, naj prisede k njim v avtomobil, da ga bodo potegnili do pokopališča v Bronxu. Ker ni mogel Mozes izpovedati nič pomenljivega, ga je predsednik obravave kmalu odslovil.

Nato je bil kot priča zaslišan Hans Glockenburg, najboljši prijatelj oboženca. Pripovedoval je, da se je mudil usodnega večera, ko je bil izročen denar izsiljevalcem na pokopališču, v Hauptmannovem stanovanju. Hauptmann je bil doma. V njegovem domu je vladalo radostno razpoloženje in se je plesalo ob zvokih glasbe.

Glockenburg je tudi opisal slovo Izidorja Fische od Amerike pred vožnjo v Nemčijo. Fisch je prinesel k Hauptmannovim večji karton,

v katerem je bil tudi denar, ki ga je obtoženec shranil in pozneje odprl. Ker je Glockenburg na koncu skušal ponoviti tezo

obrambe, da je sodelovala pri ugrabljenju pokojna Lindberghova uslužbenka Violeta Sharpova, je prišlo med državnim tožilem in braniteljem Reillyem do besednega spopada. Državni tožilec je zavrnil pričo, Reilly pa je protestiral proti temu, da skuša Wilentz ustrahovati pričo. Na koncu se je tudi to zaslihanje končalo brez posebnega učinka.

V Flemingtonu ne morejo pogoditi, kdo je tista skrivnostna sila, ki plačuje Hauptmannove branitelje. Za Reillyja, ki dela s pomočjo več drugih advokatov, so val pričrpani, da

se ne trudi zastopati in tudi ne iz človeških nagibov. Niti reklamni oziri niso tako tehtni, da bi mu narekovali takšno žrtve. Zato se širijo glasovi, da finančna Hauptmannova obramba neka tajna organizacija nar. socialistov, drugi pa pravijo, da krije stroške neki časopis, ki si je zagotovil prvenstvena poročila. Slednje je skoro verjetnejše, kajti Hauptmannova žena je objavila v nekem magazinu

življenjepis svojega moža, od časa do časa pa govori tudi sama v radiu za kar je gotovo dobro plačana. Tako je ta proces od začetka do konca v vseh svojih otenkih pristno ameriška senzacija in ko bo zaključen, bo marsikomu žal, da se ne more nadaljevati.

A NEKDOTA

Znani dopisnik pariškega lista »Paris Soir« Jules Sauerwein je te dni obiskal Lavalja v njegovi londonski hotelski sobi. Državnik, ki potuje brez osebnega tajnika, je bil pospravljal svoje stvari v kovčke, pa se je pritožilo, da si je v Londonu nakopal hud prehlad. Macdonald mu je pripotočil whisky, a Laval zavoljo svoje bolezni na jetrih ne sme piti alkohola. »Ne de nič«, je dejal na zadnje, »uspehi, ki smo jih dosegli, so vredni tudi prehlada.«

VSAK DAN ENA

»Vaša žena mi je pripovedovala, da ste včeraj imeli izredno lovsko srečo.«
»Res je, namestu v trgovino z divjačino sem švil pomotoma na ribji trg.«

Mussolini je pred kratkim preosnoval svoje vlado ter imenoval na vsa odlična mesta v državi nove moze. Za guvernerja v Rimu je bil imenovan bivši senator Rattai.

L. WOLFF:

Pokonci glavo

»To je, madame. Tak zakon vsekako obstoji. Sam sem bil deležen nezastužene sreče, da sem živel v takem zakonu.«

Zamišljeno je pogledal v zrak. Čez nekaj časa se je opametoval in si prižgal novo cigareto.

»Resnični zakon, madame, ni trgovska pogodba niti ne kupčijski dogovor. Resnični zakon je zadeva spolov.«

Šarlota je izpreletela.

zakon pač vendarle ni?»

»Udeleženi so seveda tudi duševni momenti, a ta duševnost raste samo iz spolnega sozvočja. Ne vem, ali se dovolj jasno izražam, madame.«

»Pač, popolnoma vas razumem, gospod Platonov.«

Pomislila je, nato je boječe vprašala:

»Torej mislite, da je zakon, ki ga na primer prelomi žena, dokončno prelomljen?»

»Pardon, madame, resničnega zakona ne more prelomiti ne ta ne oni, ker drugače ne bi bil resnični zakon.«

Šarlota je čutila, da ni kos njegovi dialektiki. Negotovo tipaje je rekla:

»Postaviva na primer, gospod Platonov, da bi bila žena posiljena.«

»Nočem biti nevljuden proti ženam, a skepsa mi prepoveduje verjeti v posilstvo.«

16

»Tega nikar ne recite, gospod Platonov,« je razburjena dejala.

»Med vojno smo slišali več kot dovolj o takih primerih.«

»Mislim, da so bile v teh primerih okolnosti drugačne.«

Onemogla je rekla:

»Prešibka sem. Ne morem vam oporekati, gospod Platonov. Najbrže imate v vsem prav.«

»Nihče ne more vedeti, ali ima prav ali nima, madame.«

Otožno ga je pogledala in z obupnim naporom vprašala:

»Če vas prav razumem, torej ne bi mogli odpustiti ženi, ki je bila brez svoje krivde drugemu možu v last?»

»Odpustanje je beseda, ki ne spada semkaj, madame. Ne morem si na primer predstaviti, da bi me bila moja žena prevarila, bodi si s krivdo ali brez krivde. Če bi se bilo vendarle zgodilo, ne bi bil ne odpustil ne obojal, ampak bi si bil pognal svinčenko v glavo.«

»Ne!« je z grozo vzkrliknila Šarlota. »Tako ne smete govoriti, gospod Platonov.«

»Mon Dieu, madame, česa človek ne reče,« je odnehal Platonov.

»Nikar ne jemljite mojih besed za čisto resnico. Najbrže se ne bi bil ubil, ampak bi se bil peljal k ciganom in se strahovito napil.«

Šarlota je držala roke sklenjene pred seboj. Mimo ušes ji je drlo kakor šum divjega morja. Mraz jo je zalival in oviral obtok krvi.

Ekscelencja Platonov je krčevito sesal svojo ugaslo cigareto.

»Ali vam je Mehika tudi tako nesimpatična kakor meni, madame?»

»Mehika mi je zelo nesimpatična, gospod Platonov.«

»So dežele, ki se mi nagnosko upirajo. K tem deželam spadata razen Mehike tudi Italija in Norveška.«

V gibčnih stavkih je obširno razložil svoj odpor do imenovanja dežel.

Šarlota je vstala.

»Spat moram iti. Lahko noč, gospod Platonov.«

»Lahko noč, madame. Ne zamerite, da sem toliko govoril. Rusi smo v izgnanstvu neznoeni blebatači.«

Trudno se mu je nasmehnila in odšla iz salona.

Ko je prišla v svojo sobo, si je nadela klobuk in plašč, vzela pismo, se splazila po hodniku, tiho odprla vrata, odšla iz hiše in krenila na vogal ulice, kjer je visel nabiralnik. Še vedno je deževalo. Ulica je bila prazna.

Šarlota je vrgla pismo v nabiralnik.

14

John Jakob Bunjes je ležal v nočnem vlaku.

Z očmi srepo uprtimi v nizki strop, z rokami sklenjenimi pod glavo, poražen človek — tako je ležal John Jakob Bunjes. Ničesar ni bilo več moči rešiti. Uničil je bil človeško življenje. S tem se je bilo treba sprijazniti, kakor že. Bunjes je zastokal. Nihče ne more prenesti zavosti take krivde.

A na pol poti med Berlinom in Hamburgom se je Bunjes zalotil na tem, da je lažnivec, navaden, klavirni lažnivec. Za greh in kes mu vobče ni šlo, saj je bil konec koncev vendarle močan dedec s krepkimi rameni, ampak kratkomalo za to, da ne bo ta prečudna Šarlota Ditmarjeva nikoli več njegova.

Bunjes se je obupno upiral spoznanju, ki ga je napadlo in mu razdevalo plemenito pozo moža, ki hoče vse popraviti.

Zgodaj zjutraj, ko se je vlak ustavil v Hamburgu, se je peljal Bunjes naravnost k dr. Windholzu.

JENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in klenitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

ronudbam na šifre ne prilagajte znamk! L.e. če zantevate u Oglasnega oddelka »Jutra« Din 3.— v znamkah. odgovor priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pismu obnem s naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičočja se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Ni vsako izbočeno steklo

PUNKTALNO STEKLO

Beseda »Punktal« je postavno zaščiteno geslo tovarne Zeiss za označbo točkastega očitavanja njenih stekel za naočnike — Zeiss-ovo kvaliteto. Cena Punktal stekel ni dosti večja od drugih izbočenih stekel. Kot znamenje ima vsako Zeiss steklo ugrvirano znamko Z. Pazite na to!

ZEISS PUNKTAL DOVRŠENO STEKLO ZA VID

Zeiss-ove reklame v izloženem oknu vam pokazuje strokovno trgovino za optiko, v kateri dobite vse Zeissove izdelke. Pojasnjevati list »Punktal« in oči brezplačno pri Carl Zeiss, Jena ali pri M. Pavlovič, generalno zastopstvo za Jugoslavijo, Beograd, M.U. Draškovića ulica 9 — Poštanski pretinac 411.

Vojenci-ke

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizersko vajenke s primerno šolsko izobrazbo, s vso oskrbo sprejme takoj Osojnik, Gorenja Sava, Kranj. 2545-44

Službo dobi

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Spretno modistko sprejme — Dopolni po »Ogle Parisienno« za ogle oddelk »Jutra«. 2545-61

Pianista (ko)

dobrega, isčem za stalno zaposlitev v Sav. banovini. Podrobne informacije na: Ivič, Ljubljana, Stari trg št. 17/III. 2543-34

Sedlarja

Isravljenega, od 25-30 let starega sprejemem. — Pošlji na podružnico Jutra v Trbovljah pod »Sedlar«. 2542-1

Natakarica

kavcije zmogla, dobi namestitev. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2545-41

G. Th. Rotman:

Brata Smuka

Reer! Ta mah je pridrevel Peter in se treskoma zaletel v voziček s tako močjo, da ga je kar na dve presekali in sta zaboj, ki ju skozi vrata ni bilo moči spraviti v hišo, kar skozi izločeno okno zletela v trgovino!

Hranilne knjižice

Mestne hranilnice Ljubljane kupijo do zneska Din 300.000, pod ugodnimi pogoji: plačam cel znesek od 1. do 5. marca t. l. Po-nudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod značko »Hr. knjižice 1935«. 2547-16

Hranilne knjižice

Kmetke posejnice Ljubljane, tamenjam za knjižice Mestne hranilnice Ljubljane. — Po-nudbe na Aloma Company, Ljubljana. 2546-16

Kdo mi posodi

10.000 Din za nakup živine, proti proviziji 10% — Po-nudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Sigurnost«. 2547-16

Posest

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pocen! Zdravo letovšče!

Napredaj je novozidana vila v Mariboru s 1000 m² zemljišča, brezplačna lega, južna stran, davka prosta, s 4 sobami in pritlikalnimi, električno lučjo in vodovodom, pripravno za upokoje. Din 200.000. Po-jasnila daje P. Preglaj, Maribor. 2540-20

Majhno posostvo

s hlo in gospodarskim posojem. Iz »Ogle« št. 10. — Po-nudbe na Dravskem polju, po niski ceni napredaj. Priporočljivo za upokoje ali obrtnika. Po-jasnila daje Prancižič, Maribor, Koljeva 1. 2541-30

Pohištvo

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno pohištvo

izdelano in najmanjše suhega lesa, dobite po snatno znižanih cenah pri trvdki Ig. Repše, salona pohištva, Ljubljana, ul. trg št. 1. 64-12

Otomane

modroce, spalne fotelje, Couch sofa in malo stransko izlozbo ugodno prodaja Zakravski, Seidenburgova 4. 2540-19

Lokali

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

V Trbovljah

isčem lokal za trgovino — event. pristopim kot družabnik. Po-nudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Odkupim«. 2543-19

Stanovanje

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kupim

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izločene omarice

s pokrovom, kupino, Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2543-7

Kapital

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

60.000 Din posojila

v gotovini, isčem za takoj vknjižba na prvo mesto na lepo posostvo štirikratne vrednosti, ob glavni cesti v bližini mesta. Po-nudbe do 11. februarja na oglasni oddelk »Jutra« v Ljubljani pod »Gotovina takoj«. 2548-10

Družabnika

za povečanje te obstoječe trgovine, za prometnem kraju na deliti. Isčem. — Potreben kapital najmanj 60.000 Din. Po-nudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod šifro »Sigurna uspeha«. 2548-48

Sobo odda

Sobo s posebnim vzhodom, takoj oddam na Starem trgu št. 197. 2545-23

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom oddam s 15. februarjem boljšemu gospodu v Kočni ulici 3. 2545-23

Dve prazni sobi

veliki, na ulico, na vsako obrt ali stanovanje, oddam takoj skupno ali posamezno. Ciglik, Metel trg 11, Ljubljana. 2545-23

Prazno sobo

separirano, elegantno, v sokupitilno, zelo čisto in solčno, oddam lahko takoj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2540-23

Separirano sobico

solčno, s elektriko, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2540-23

Prazno sobo

lepo in veliko, v bližini pošte oddam. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2546-23

Sobico

mirno in udobno, oddam na Mirja. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2542-23

Dopisi

Beseda 1 Din, davka 2 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dreamere

Se strinjamo pričakuj. 2541-24

Ninek

Dvignite pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. 2530-24

Balzac 1935

Dvignite pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. 2532-24

Meta, dvigni pismo

Dvignite pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. 2532-24

V oglas. oddelku

»Jutra« dvignite slednja pisma:

Afrika, Agilen, Belgrad, Bodočnost 200, Cista, Centrum, Dobra provizija, Dolenc, Dolgoročno, Driavni uradnik, Gorska roža, Izjema, Konkurentno, Letova pol, Mlad, Marec, Meta, Mirja, Mirna sobica, Neto kasa, Naci, Ninos 30

Ne daleč, Odpoved februarja, Odlična optika, Prijetna izpremenba, Popolnoma samostojna, Prijetnost, Prikupna, Popolno jamstvo, Pariz, Prodaja ali nakup, Posest, Promet, Razumevanje, Razočarana, Reden plačilo, Solidna bodočnost, Stokovnjak, Stigurna eksistenca, Skromna plača 1935, Skladističnik, Silivlja 3, Štiri osebe, Telo na plačilo, Trajno, Ugodno 25, Ugodno, Vpeljan, Vaska vloga, Vesela pomlad, Vloga, Za maj, Zna na opekarna, Zanesljiva, 100, 200-300, 265, 2435.

Stroji

»Komprimir« stiskalnice najmanj 6000 kg tlaka. Isčem. »Silivlja« 4. d. Beograd, Dobrova ulica št. 14. 2540-29

Informacije

Isjavljam da nisem plačal za posojila Franca Reiko, kor isti ni več pri meni v službi. — Robert Grasselli, Silivnja pri Celju. 2546-31

Razno

Prezog (arbo-paket) drva in kok. 2546-31

POGAČNIK

Bohoričeva ulica 3.

Ta enostavni recept lepote ji je vrnil moža ki ga je ljubila

Mnogo žen je že izgubilo svoje najboljše šanse za srečo v zakonu in za uspehe v poklicu samo zaradi enega samega vzroka. Naj bodo črte lica še tako polne, lice ne more biti lepo in ne more izzvati občudovanja, če je koža polna razširjenih žilnic, razjedcev, madežev in gub, povzročenih od utrujenosti. Sedaj pa po zaslugi velike znanstvene iznajdbe lahko hitro popravite vse napake svoje polti in sicer s pomočjo kreme Tokalon, bele barve, ki ni mastna. Ta krema vsebuje posneto svežo smetano in oljčno olje, pomešano s osvežujočimi in ublažujočimi sredstvi. Zamenjamo je, da ta krema olepi in obeli še tako temno in uvelo kožo. Že v treh dneh se dosežejo presenetljivi uspehi. Začuden in navdušeni boste, kajti krema Tokalon ni ma tekmeča.

RAZUMEN TRGOVEC NE UGIBA

kje bo oglaševal, ker ve, da ima le dnevnik z vedno polnim malim oglasnikom mase kupnomočnih čitateljev.

Zahvala

Vsem, ki so mi ob smrti mojega nepozabnega in blagega soproga, očeta, brata, strica

IVANA LESKOVCA

trgovca in posestnika

stali ob strani in vsem, od katerih sem prejela ustne kakor tudi pismene izraze sožalja, se najpriščneje zahvaljujem.

Posebno zahvalo sem dolžna č. gg. duhovnikom, ki so vodili žalni sprevod s dekanom Antonom Gornikom na čelu, pevskemu društvu »Zvone« iz Šmartna za v srce segajoče žalostinke, dalje gasilnemu društvu iz Šmartna in Jabli doline, društvu Sokol, darovalcem vencev in vsem, ki so ga spremlili na njegov zadnji poti.

Vsem ponovno najpriščneje hvala!

Šmartno pri Ljubi, dne 7. februarja 1935.

Globoko žalujoča soproga s sinčkoma.

1685

Javljamo žalostno vest, da je danes preminul naš ustanovitelj in tridesetletni predsednik, tovariš

Matija Kobentar

odlikovan za državljanske usluge

Predragega pokojnika, ki so ga dišile vse vrline pravega gasilstva in ki je vse svoje življenje posvetil največ svojega dela in truda gasilski ideji, bomo ohranili v najčastnejšem in trajnem spominu.

Pogreb blagopokojnika bo v soboto 9. februarja 1935, ob 16. uri.

Hrušica, dne 7. februarja 1935.

Prostovoljna gasilska četa Hrušica.

1686

V NAJBRIKKEJSI POTRSTI NAZNANJAM, DA JE MOJ PREDOBRI SOPROG

SENATOR

DR. VALENTIN ROŽIČ

DANES OB 14.40 URI IZDIHNIŠ SVOJO PLEMENTO DUŠO. PREDRAGEGA SPREMIMO V SOBOTO OB 14.30 IZ MRTVAŠNICE NA STARI POTI ŠTEV 2. NA POKOPALIŠČE K SV. KRIZU.

LJUBLJANA, DNE 7. FEBRUARJA 1935.

MILKA ROŽIČEVA

OD 8. II. 1935.

NOVE

CENE

25.-
19.-

Iz finega sukna v barvah.

42.-
39.-

Tople.

42.-
39.-

Toplo podložene

Z volno podložene.

25.-
19.-

Iz toplega sukna, z gumastim podplatom.

22.-
25.-

Za telovadbo.

69.-
59.-

Telečji boks, z usnjenim podplatom.

69.-
59.-

Iz laka

42.-
45.-

Iz močnega telečjega boksa z gumastim podplatom.

79.-
69.-

Iz telečjega boksa z usnjenim podplatom.

42.-
39.-

Lak - telečji boks.

49.-
39.-

Goveji boks z gumastim podplatom.

42.-
39.-

Iz močnega govejega boksa z gumastim podplatom.

Za dež
in sneg.

19.- 25

72.-
69.-

V sneg in blato z gumasto obutvijo.

99.-
89.-42.-
39.-

Iz satena, lahki, udobni.

69.-
49.-

Iz svilenega atlasa.

Ženske.

79.-
59.-

Iz telečjega boksa z usnjenim podplatom.

99
79.-

Iz telečjega boksa, v črni in rumeni barvi.

79.-
99

Iz laka.

129
99.-

Iz laka.

69
59.-

Iz telečjega boksa z gumastim podplatom.

82.-
59.-

Iz toplega sukna, z gumastim podplatom.

99.-
79.-

Iz telečjega boksa z usnjenim podplatom.

Moški.

89.-
79.-

Najboljši goveji boks z gumastim podplatom.

89.-
79.-

Za hudo zimo.

129
99.-

Iz telečjega boksa v črni in rumeni barvi.

149
99.-

Lak — antilop.

Rata